

Sygn. akt VI U 997/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2023r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Karolina Chudzinska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2023r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

po rozpoznaniu sprawy B. R.

przeciwko (...) w B.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania B. R.

od decyzji (...) w B.

z dnia 11 kwietnia 2023r., nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala procentowy wymiar emerytury B. R. na 73,73%.

Stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zasądza od organu rentowego na rzecz B. R. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Karolina Chudzinska

Sygn. akt VI U 997/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2023r. (...) w B. przyznał ubezpieczonemu B. R. emeryturę wojskową od dnia (...) w wysokości 5.144,73 zł. Na wymiar świadczenia składa się procentowy wymiar przysługującej emerytury w wysokości 72,23% z tytułu wysługi emerytalnej. Załącznik do decyzji stanowi tabela dotycząca wysługi emerytalnej, w której wskazano, że okresy służby wojskowej i równoważne w warunkach szczególnych zaliczane ze zwiększeniem 0,5% za każdy miesiąc wynoszą 1 rok 9 m-cy i 9 dni i ogółem procentowy wymiar z tego okresu wynosi 11,00%.

Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się jej zmiany i ustalenia, że procentowy wymiar emerytury wynosi 73,73%. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że był żołnierzem zawodowym i czterokrotnie przebywał na misjach wojskowych w strefach działań wojennych w polskim kontyngencie wojskowym w okresie : od 15 lipca 2004r. do 14 stycznia 2005r., od 13 kwietnia 2007r. do 28 października 2007r., od 18 października 2008r. do 17 grudnia 2008r. i od 13 października 2010r. do 4 maja 2011r.

W ocenie ubezpieczonego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, organ rentowy powinien ustalić wskaźnik procentowy za wyszczególnione okresy nie w wysokości 11,00%, a w wysokości 12,5% przyjmując łącznie 25 miesięcy po 0,5%.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

Ubezpieczony B. R. w okresie zawodowej służby wojskowej czterokrotnie przebywał na misjach wojskowych w strefach działań wojennych w polskim kontyngencie wojskowym: :

od 15 lipca 2004r. do 14 stycznia 2005r. – wR. I.

od 13 kwietnia 2007r. do 28 października 2007r. – w L.

od 18 października 2008r. do 17 grudnia 2008r. - w (...)

od 13 października 2010r. do 4 maja 2011r. - w (...)

- bezsporne między stronami –

W przedmiotowej sprawie spór koncentrował się na wykładni przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a także przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Według ubezpieczonego bowiem, okres służby wojskowej uzasadniającej podwyższenie emerytury wyniósł 25 miesięcy, a procentowy wskaźnik powinien zostać ustalony na 12,5%, ponieważ emeryturę wojskową podwyższa się o 0,5% za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby, bez sumowania okresów służby.

Z kolei organ rentowy ustalił okres tej służby na 22 miesiące, a w konsekwencji przyjął procentowy wskaźnik 11,00%, wynikający z sumowania powyższych okresów służby.

Przechodząc do analizy normy prawnej, należy wskazać, że żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin - w razie śmierci żywiciela. W ramach zaopatrzenia emerytalnego przysługuje na zasadach określonych w ustawie m.in. emerytura wojskowa (art. 1, art. 2 pkt 1 ppkt a ww. ustawy).

Zgodnie z art. 12 ww. ustawy emerytura wojskowa przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, który w dniu zwolnienia z tej służby posiada 15 lat służby wojskowej w Wojsku Polskim, z zastrzeżeniem art. 12a, z wyjątkiem żołnierza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby wojskowej w Wojsku Polskim i okresów równorzędnych z tą służbą. Okresy służby wojskowej w Wojsku Polskim i im równorzędne łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i 16 (które podlegają doliczeniu) stanowią w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy wysługę emerytalną.

W art. 15 powołanej ustawy rozróżniono sposób obliczania wysokości emerytury dla żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. oraz dla żołnierzy, którzy zostali powołani do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.

W związku z tym, że ubezpieczony był żołnierzem zawodowym od (...)r. zastosowanie znajduje przepis art. 15a ww. ustawy, zgodnie z którym emerytura dla żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz

pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby wojskowej i wzrasta według zasad określonych w art. 15 ust. 1 pkt. 1 i ust. 1a-5.

W myśl art. 15 ust. 3 ww. ustawy emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki podwyższania emerytury, o których mowa w ust. 2 i 3, uwzględniając m.in.: miesięczne okresy pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych.

W myśl § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych emeryturę wojskową podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby w strefie działań wojennych w polskich kontyngentach wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub przez kierowanych do pełnienia służby w tej strefie z polskich przedstawicielstw wojskowych oraz polskich zespołów łącznikowych przy organizacjach międzynarodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych albo bezpośrednio z organizacji międzynarodowych, międzynarodowych struktur wojskowych i obcych jednostek wojskowych. Z powyższych przepisów ustawy oraz rozporządzenia wynika więc, że ustawa przewiduje możliwość podwyższenia emerytury o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby w strefie działań wojennych w polskich kontyngentach wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W dziale IV „Ustalanie prawa do zaopatrzenia emerytalnego” w art. 37 zawarto delegację ustawową dla Ministra Obrony Narodowej w celu określenia w drodze rozporządzenia trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy oraz uprawnionych członków ich rodzin, wskazując elementy wniosku o ustalenie prawa do zaopatrzenia, dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia oraz sposób i terminy wypłaty świadczeń, a także wzoru i trybu wydawania legitymacji emeryta-rencisty wojskowego, uwzględniając organ uprawniony do wydawania, wymiany i dokonywania wpisów, w tym wpisu o niezdolności do samodzielnej egzystencji, oraz przypadki wymiany legitymacji, mając na względzie zapewnienie realizacji prawa emeryta i rencisty do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.

W myśl § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin, przy obliczaniu wysługi emerytalnej sumuje się poszczególne okresy o jednakowym procentowym wskaźniku, obejmujące lata, miesiące i dni. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc trzydzieści dni kalendarzowych. Sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. W końcowym podsumowaniu okresy niepełnych miesięcy nie są uwzględniane, z wyjątkiem okresów, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy.

Treść powyższych przepisów mogłaby prowadzić do wniosku, że okresy sporne w niniejszej sprawie powinny podlegać sumowaniu, co w konsekwencji spowodowałoby, że ubezpieczony łącznie miałby 1 rok 9 m-cy i 9 dni. Jednocześnie, gdyby ww. okresy nie były okresami, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy to wówczas dni nie byłyby uwzględnione. Jednakże w związku z tym, że są to okresy objęte wyjątkiem, okresy niepełnych miesięcy należało uwzględnić bez sumowania. Wykładnia omawianego przepisu nie może bowiem pozostawać w oderwaniu od treści art. 15 ust. 3 ustawy, który przewiduje wprost podwyższenie emerytury o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby, albo w oderwaniu od przepisów wykonawczych dotyczących tego przepisu ustawy (czyli § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych), które również przewidują podwyższenie za każdy rozpoczęty miesiąc.

Ubezpieczony, będąc żołnierzem zawodowym, w czasie służby czterokrotnie przebywał na misjach wojskowych w strefach działań wojennych w polskim kontyngencie wojskowym:

- od 15 lipca 2004r. do 14 stycznia 2005r. – w R. I.

- od 13 kwietnia 2007r. do 28 października 2007r. – w L.

- od 18 października 2008r. do 17 grudnia 2008r. - w (...)

- od 13 października 2010r. do 4 maja 2011r. - w (...)

Nie budzi żadnych wątpliwości, że były to cztery oddzielne, niezależne od siebie okresy. Ubezpieczony, zatem za każdym razem (czterokrotnie) rozpoczynał kolejny miesiąc pełnienia służby – pierwszy okres winien zatem być uwzględniony do przeliczenia (pomnożenia prze 0,5 %) jako 7 miesięcy, drugi jako 7 miesięcy, trzeci 3 miesiące, a czwarty jako 8 miesięcy. Rozpoczęte miesiące nie podlegają sumowaniu i za każdy z nich, na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy w zw. z § 4 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, ubezpieczonemu przysługuje podwyższenie 0,5%. Takie stanowisko uzasadnione jest szczególnym charakterem tych okresów, w stosunku do których ustawa przewidziała osobne przepisy wykonawcze, które przewidują podwyższenie za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby.

W odniesieniu do § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin, na którym oparł argumentację organ rentowy, należy podkreślić, że ten przepis przewiduje wyjątek dla okresów z art. 15 ust. 3 i nakazuje uwzględniać okresy niepełnych miesięcy. Chociaż prima facie, mogłoby wydawać się, że owe dni podlegają sumowaniu i zamianie na miesiące, to jednak taka wykładnia przepisu rozporządzenia jest niezgodna z brzmieniem szczególnego przepisu ustawy i z tego względu jest nieprawidłowa. Okresy niepełnych miesięcy, w przypadku okresów z art. 15 ust. 3, powinny być uwzględnione w ten sposób, że każdy z tych okresów stanowi odrębny miesiąc, za który przysługuje podwyższenie.

W ocenie Sądu wykładania gramatyczna i systemowa ustawy i rozporządzeń prowadzi do wniosku, że rozpoczęte każdorazowo dni służby uznaje się za miesiące, za które podwyższa się emeryturę o 0,5%.

Na marginesie należy wskazać, że zaprezentowany pogląd znalazł potwierdzenie w orzecznictwie sądowym. W uzasadnieniu wyroku z dnia 29 października 2014 r. (sygn. akt III AUa 756/14, LEX nr 1544639) Sąd Apelacyjny w Białymstoku stwierdził, że „(...) treść tych przepisów nie pozostawia wątpliwości, iż w przypadku służby w strefie działań wojennych każdy rozpoczęty miesiąc służby powoduje podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia niezależnie od tego, ile dni w tym miesiącu służba była pełniona (...)”, takie stanowisko zostało ponownie wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie III AUa 898/14 (LEX nr 1623819). Z kolei zaś Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r. (sygn. akt III AUa 905/12, LEX nr 1240082) stwierdził, że „(...) przewidziane w art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin podwyższenie emerytury m. in. z tytułu tak określonej służby w sposób autonomiczny i wyczerpujący regulowało zasady wyliczenia tego zwiększenia stanowiąc wprost, że emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby (...)”.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił procentowy wymiar przysługującej ubezpieczonemu emerytury na 73,73 %.

W punkcie 2 wyroku, Sąd na podstawie art. 11 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych w zw. z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ rentowy przed wydaniem decyzji dysponował bowiem pełną dokumentacją wystarczającą do ustalenia stanu faktycznego, a nieprawidłowość decyzji wynikała z przyjętej wykładni przepisów prawa materialnego.

O punkcie 3 wyroku orzeczono o kosztach postępowania w myśl art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Karolina Chudzinska